

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja c. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispeva na leto 3 krone.

Udje dobé list zastonj.

Vsebina: Vabilo na 88. občni zbor. — Razglas glede oddaje izvirnega ruskega lanenega semena po subvenciji. — Razglas glede kmetijskega knjigovodstva. — Gospodarstvo po goratih krajih Srednje in Spodnje Štajerske. — Gnojenje sadnega drevja. — Avstrijski hmelj v severni Mandžuriji. — „Lucullus.“ — Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem. — Zborovanja podružnic. — Kmetijsko knjigovodstvo. — Uradno. — Zadržaja: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Kako je pripravljati krmo za prašiče? — Kakšna zemlja je najboljša za krompir? — Tržna poročila. — Oznanila.

Odlok O. O. c. k. kmetijske družbe štajerske z dne 13. decembra 1910.

Št. 3.909.

Vabilo na 88. občni zbor c. k. kmetijske družbe

za Štajersko

ki se vrši dne 29. in 30. marca 1911 v
stanovski hiši (Landhaus) v Gradcu.

Začetek dne 29. marca ob štirih popoldne.

Dnevni red za 29. marec 1911:

1. Otvoritev zborovanja po predsedniku.
2. Naznanitev zastopnikov tujih korporacij.
3. Naznanitev odposlancev podružnic.
4. Volitev dveh overovateljev.
5. Predlogi revizijskega odbora glede
 - a) proračuna za leto 1911.
 - b) računskega zaključka za leto 1910.
 - c) upravnega poročila za leto 1910.
6. Volitev revizijskega odseka za prihodnje leto.
7. Predlogi osrednjega odbora in podružnic.

Dnevni red za 30. marec 1911:

1. Nadaljevanje razprav o predlogih podružnic.
2. Volitve predsednika in osrednjega odbora po § 42., 1. odstavek, in § 47. družbinih pravil.
3. Prisodba nagrad in odlikovanj društvenikom, ki so si stekli posebne zasluge za kmetijstvo.

§ 25., točka 7., odstavek 2., družbinih pravil določuje, da se morajo staviti predlogi za odlikovanja, kakor sploh vsi predlogi, o katerih se naj razpravlja na občnem zboru, najpozneje štiri tedne pred zborovanjem, ker bi se sicer na iste oziralo šele na prihodnjem drugem občnem zboru. Vse stavljene predloge je treba obširno utemeljevati.

Pri nasvetih za odlikovanja se mora strogo ozirati na določbe § 44. družbinih pravil.

V Gradcu, dne 13. decembra 1910.

Od osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe za Štajersko:

Predsednik:

Generalni tajnik:

Prof Edmund Attems l. r. Franc Juvan l. r.

Razglas

glede oddaje izvirnega ruskega
lanenega semena po subvenciji.

S podporo visokega c. k. poljedelskega ministrstva je osrednjemu odboru tudi letos omogočeno oddajati izvirno rusko laneno seme po znižani ceni 42 v kilogram.

Naročila od štajerskih kmetovavcev sprejema, če se takoj in ob enem nakaže tudi denar, pisarna c. k. kmetijske družbe v Gradcu, Stempfergasse 3, a jih ne izvršuje obratno, ampak kadar jih je več skupaj.

Če se potrebuje manj ko 5 kg, naj se ob enem naroči tudi za kakega soseda.

Prosimo za točni naslov, pošto in železniško postajo.

V Gradcu, 16. decembra 1910.

Od osrednjega odbora
c. k. kmetijske družbe.

507/10—W

Razglas.

Kmetijsko knjigovodstvo

po J. Petru, strok. učitelju kmetijske šole v Grottenhofu, in v slovenskem jeziku za naše razmere prirejeno po potovalnem učitelju F. Goričanu je prav kar izšlo.

Navodilo h kmetijskemu knjigovodstvu stane K 1.50 in h knjigovodstvu potrebni zvezki, trdo vezani (inventar, gospodinjska in blagajniška knjiga) skupaj K 2.—, celo knjigovodstvo torej K 3.50 brez pošte (s poštino K 4.35). Naročila sprejema c. k. kmetijska družba in jih izvršuje le takrat, če se denar za knjigovodstvo in pošto prej vpošlje. Po poštne povzetju se ne pošilja!

Od O. O. c. k. kmetijske družbe štajerske.

Gospodarstvo po goratih krajih Srednje in Spodnje Štajerske.

Gospodarski sistem in menjava pridelkov sta dve stvari, ki sta precej nestalni in spremenljivi. S poljedelskega in narodnogospodarskega stališča bi bilo zelo

pogrešeno misliti, da so ti sistemi enkrat za vselej določeni in vedno veljavni, da se jih ne smemo dotakniti, še manj pa jih spreminjati. Res je že popolnoma v naravi in bistvu kmetijskega gospodarstva in popolnoma primerno šegam in nazorom kmeta poljedelca, da se premene na kmetijskem polju ne vrste tako hitro in tako pogosto ko na industrijskem in obrtnem. Večkrat doživimo, da se v tvornicah in obrtih še razmeroma nove naprave kratkoma kar čez noč zavržejo in nadomestijo z boljšimi, da lahko tvornice uspešneje konkurirajo na gospodarskem polju. Zgodovina kmetijstva pa nam pripoveduje na mnogih straneh, da so se morale nove naredbe na kmetijskem polju večkrat uveljaviti po sili, da so se morali kmetje večkrat prisiliti s kaznimi in globami. Treba se samo spomniti, s kakimi sredstvi se je moralo n. pr. v nekaterih delih Češke uvesti pridelovanje krompirja, detelje, koruze in sadja. Na eni strani napredujoča tehnika, na drugi vedno večja razširjenost prirodnih znanosti in vedno bolj se razširjajoče kmetijsko strokovno znanje pa sta tudi v kmetijstvu uveljavila svoj vpliv in mu zadala udarec, ki je povzročil korenito spremembo. Tako nam kaže razvoj kmetijstva po deželah z napredujočo kulturo v zadnjih sto letih velikanske spremembe gospodarskih načinov in menjave pridelkov. Dočim je prej živel kak gospodarski sistem mirno stoletja, so se ti sistemi v zadnjem času neprenehoma menjavali in spreminjali potrebam časa primerno. Sprememba naravnega gospodarstva v denarno in pridobitno, pomanjkanje ljudij, zvišano število prebivalstva in povečana možnost prodaje, zvišani upravni stroški in povečane potrebe v družini so to spremembo navadno povzročile. Nemčija, Francoska, Dansko, Belgija, razne naprednejše avstrijske kronovine so uredile svoje kmetijsko gospodarstvo primerno novim razmeram in novim potrebam. V nekaterih panogah gospodarstva, kakor n. pr. v sadjereji in vinoreji se lahko navede tudi Štajerska kot vzorna in v kmetijstvu napredujoča dežela.

Nikakor pa se ne more isto trditi o načinu našega kmetijskega gospodarjenja in menjavi pridelkov. V tem oziru je najbolj napredna in naravnost vzorna le Gornja Štajerska. Pri-

siljena vsled pomanjkanja ljudij in vsled vedno večjega spoznanja, kako važna in plačljiva je živinoreja, kateri je treba posvetiti največ pozornosti, napreduje vedno bolj razširjava zboljšane menjave polj, napreduje zvidoma od leta do leta zboljšava pašnega gospodarstva. Z večjo ali manjšo pravico se lahko reče, da veljajo za gospodarstva po goratih krajih Srednje in Spodnje Štajerske isti naravni pogoji, kakor za gornještajerska gospodarstva. Gospodarski sistemi teh dveh pokrajin in menjava pridelkov pa sta od gornještajerskega načina zelo različna. Še vedno je v ospredju vsega gospodarstva pridelovanje žita. Zato je manj živine, ko bi je bilo treba, manj gnoja, z vednim pridelovanjem žita in detelje se zemlja popolnoma izsesa, tako da je leto za letom manje pridelkov. Nujno je potrebno, da se ta primitiven način gospodarjenja ali popolnoma opusti ali vsaj spremeni, ker bo sicer zaradi te primitivne menjave pridelkov propadlo na tisoče kmetiskih posestev, na Spodnjem Štajerskem pred vsem okoli Kozjaka, v Slovenskih goricah, na Pohorju in v solčavskih planinah, v pogorju okoli Celja in Planine. Če v teh krasnih krajih potujemo od kmetije do kmetije in preučujemo njih gospodarstvo, potem moramo odkrito priznati, da je gospodarstvo po teh kmetijah v primeri z današnjimi potrebami in razmerami zaostalo in nazadnjaško. Namestu prejšnjih treh polj imamo večkrat celo štiri do pet polj, s takim gospodarstvom pa se zemlja še bolj izsesa, ko s tremi polji. Po triletnem ali celo štiriletnem pridelovanju žita se pusti strnišče in zemlja se niti ne preorje. Taka praha — pravo gnezdo za različni plevel — se nekaj časa spašuje, dasi nima živina na nji kaj muliti. Trajnih travnikov je mnogokrat premalo, gnojijo se redko, branajo pa še redkeje in zato nimajo prave in razmerno razvite trave; menjalnih travnikov skoro ni. Razen detelje ni s polja nobene krme, seno in otava pa sta male vrednosti in jih ni mnogo. Večkrat imajo ta gospodarstva domače paše, a te niso nikjer oskrbovane. Gozd, ki spada h gospodarstvu, se počasi seka, navadno pa se ne skrbi s posejanjem za to, da bi zopet porastel. Samo velika skromnost teh kmetov je vzrok, da se še držijo svoje grude. A kolika svota narodnogospodarskih vrednot bi se dala v teh krajih pridobiti, če bi se gospodarstva primerno spremenila! Spremeniti te gospodarske razmere času primerno ni samo narodnogospodarska dolžnost, ki jo naj izpolnijo kmetje s samopomočjo, ampak je tudi dolžnost vseh onih činiteljev, ki so poklicani pospeševati kmetijstvo. Razširjene prometne zveze, zvišano število prebivalstva po industrijskih krajih in mestih, potreba tega prebivalstva po mesni hrani je pogoj zvišanja in razširitve živinoreje. Povečana živinoreja pa zahteva zopet ekstenzivno poljedelstvo in zmanjšano pridelovanje žita. Zato je treba povečati pridelovanje krme in znižati pridelovanje žita. To je danes brez posebnih gospodarskih prevratov tem

lažje, ker podpira država pridelovanje krme v znatni meri, posebno odkar se je ustvaril posebni kredit za pospeševanje živinoreje, iz katerega se dajejo posebne in velike podpore za pridelovanje krme. Tudi je ta sprememba zelo preprosta. Namesto da bi na enem polju več let pridelovali žito, ga pridelujemo samo dve leti, potem pa rabimo polje dve leti za krmo. Ozirni sledi poletna setev, v katero posejemo travino mešanico in tako polje rabimo potem par let. Na ta način rabimo vedno 40—60% njiv za pridelovanje krme. In kaj je posledica takega sistema? Mi dobimo mnogo krme, lahko redimo mnogo živine, dobimo mnogo gnoja in lahko z njim zemljo vedno bolj izboljšujemo in si pridelek večamo. Lahko pa poleg njiv tudi travnike gnojimo. Kmetu se ni treba bati, da bo pri takem načinu pridelal premalo žita in imel premalo kruha. Ker si z boljšim gnojenjem polje vedno izboljšujemo, nam daje njiva mnogo več pridelka ko prej pri štiri in petpoljskem sistemu, posebno če gledamo na lepoto in kakovost zrnja.

Kakor pri vsem, kar je v zvezi z gospodarstvom, se moramo tudi tukaj, predno uvedemo to novotarijo, prašati po stroških. Koliko me stane ta stvar, ali imam dovolj sredstev, da bi s tem sistemom začel in ga izvedel do konca in ali naj s tem začnem takoj korenito ali pa počasi.

Za 40 do 50 % njiv se bo travina mešanica lahko dobila. Na joho je je treba poprečno 30 kg, kar nas stane 50 do 60 K. Ker je zemlja navadno izmozgana in izsesana, ji bo treba dati nekoliko umetnega gnojila. Umetni gnoj nas stane na joho 40 do 50 K. Poletne setve moramo računati le polovico, ker mora biti bolj redko sejana, zato ker pride vmes travina mešanica. Ta primanjkljaj znaša na joho dva do štiri metrske stote. Ker je travina mešanica in travino seme zelo občutljivo, moramo zemljo bolj skrbno obdelati, potegniti eno brazdo več, dvakrat več branati in po potrebi tudi povajjati. K temu še pridejo stroški za sejanje travinega semena. Torej izgubimo prvo leto polovico žita, ali vsaj eno tretjino in imamo stroške za travino mešanico in umetno gnojilo. K temu še pridejo stroški za večje število živine, ker bomo pridelali več krme. Kakor se vidi iz tega, je potrebna za to uvedbo, kakor sploh za vsako spremembo gospodarskega sistema, večja svota denarja. Nasproti pa se mora omeniti, da odpade sedaj mnogo ročnega in vprežnega dela in da sedaj ni taka sila z delom, da torej potrebujemo manj delavcev in poslov, kar je stvar nemale vrednosti, če pomislimo, kaka stiska je danes za delavske moči. Naenkrat se ta preureditev ne more vsepovsodi izvesti, za to so kmetje v teh krajih premalo bogati. Ali počasi, vsako leto kos, to lahko naredi vsak, tudi manj premožen kmet, ker dobiva za to državno podporo od c. k. kmetijske družbe. Ker je v ta namen dan izreden kredit na razpolago, bo te podpore lahko deležnih več kmetovavcev. Za zvišanje števila živine bo poskrbljeno s tem, da se bodo oddajali plemenski biki. Izdatek za tra-

vino semenje bo vedno manjši, ker bo trava pozneje že bolj razraščena. Dobra trava se bo zasejala tudi na travnike in tako boljšala krmo. V mnogih krajih, posebno na vzhodnjem Štajerskem, se bodo močvirja morala osušiti z drenažami, da se bodo redilne snovi lahko razkrojile. To bo na korist žitu, a tudi krmi, ker se bosta s tem oba zboljšala. Razen tega ima meliorizirana zemlja to prednost, da jo lahko o vsakem času obdelujemo.

S takim gospodarstvom samo omejimo pridelovanje žita, a ga ne opustimo, kakor se godi pri čistem travniškem gospodarstvu Švice, Algaja in po severnih deželah, način, ki ga za naše kraje ne moremo priporočati. Kmetu gre na vsak način najboljšo, če si potrebno žito za kruh prideluje sam, ko pa če je odvisen od zelo spremenljivega tržnega položaja. Tudi je težko spravljati moko in kruh v gorate kraje, kruh, ki se prideluje na gorah, pa je zelo okusen in tečen. Tudi pri takem travniškem gospodarstvu bo kmet imel vedno dovolj žita za svoje domače potrebe. Na drugi strani pa bo pridelal mnogo več krme in tako bo stopila v ospredje pri njegovem gospodarstvu živinoreja in s tem bo izpolnjena splošna in času primerna gospodarska potreba.

Pri vsem tem pa ne smemo prezreti vseh onih stvari in uredb, ki so potrebne za zvišanje živinorejskega obrata. Poleg drenaže moramo tudi skrbeti za zboljšavo starih in ustvaritev novih paš. Površina, ki bi se v ta namen lahko porabila po prej omenjenih krajih, je zelo velika. Ker pa imamo v splošnem kreditu za pospeševanje živinoreje znesek 50.000 K za zboljšavo starih in ustvaritev novih paš, moramo tej za povzdigo naše živinoreje tako važni panogi gospodarstva posvetiti vso paznost. Ko bomo večali število svoje živine, se ne bomo ozirali samo na eno vrsto, ampak na več, torej ne bomo zvečali samo števila konj ali goved, ampak tudi svinj in ovc.

Resni so časi in kmet mora biti popolen mož, če naj potrebe modernega in naprednega gospodarstva popolnoma razume. Če zahtevamo od države varstvo kmetijskih pridelkov, moramo delati na to, da bomo na naši zemlji kolikor se da mnogo pridelali. V tem oziru nam je Nemčija lep zgled. Dasi se na Nemškem število prebivalcev tako zelo večja, vendar pridelava Nemčija skoro 97 % mesa, kar ga porabi, sama doma. Na način, kakor smo ga zgoraj opisali, bi se tudi mi lahko precej približali temu zgledu.

Glavni tajnik Juvan.

Gnojenje sadnega drevja.

Mnenje, da je pridelek sadja odvisen edinole od bolj ali manj ugodnega vremena, ni pravilno; sicer je lahko pri najboljši oskrbovanih in dobro gnojenih drevesih pridelek kedaj slab, če je vreme res zelo neugodno, vendar pa moramo pomisliti, da se dobro rejeno in oskrbovano drevo mnogo lažje ustavlja vremenskim neugodam ko slabo oskrbovano in lačno drevo. Pri zdravem in močnem drevesu poskrbi že narava sama, da ima vsako leto v spomladi dovolj cvetov. Sedaj

pa je stvar kmetovavca, da skrbi za to, da se kolikor mogoče mnogo teh cvetov razvije v sadove. Z umnim gnojenjem, ki je uravnano po potrebah drevesa, lahko dosežemo, da se največji del cvetov razvije v sadove.

Pri vsakem gnojenju sadnega drevja moramo gledati na dvoje, prvič na les in drugič na sad; zakaj les in sad imata potrebo po različnem gnoju. Znano dejstvo je, da pospešujejo dušičeva gnojila rast lesa, fosforjeva pa rast sadov. Zato si moramo pred vsakim gnojenjem biti na jasnem, kaj naj damo drevesu. Mlada drevesa, ki potrebujejo za razvoj kron mnogo dušika, gnojimo najboljše s hlevskim gnojem in gnojnico; za sad in njega rast pa dodamo rudninskih snovi in sicer fosforjevo kislino in kalij. Slabo raščena in slabotna drevesca, ki imajo mnogo sadja a slabe veje, pognojimo najboljše s hlevskim gnojem in gnojnico, močno drevje z močnimi vejami, ki pa nosi malo sadja, pa s fosforjevo kislino in kalijem.

Pri sadjereji prihajajo sledeča gnojila v poštev: pred vsem naravna gnojila, kakor hlevski gnoj, gnojnica, kompost, pepel in apno. Potem umetna gnojila in sicer čilski soliter, superfosfat, Tomaževa moka in kajnit.

Z navedenimi gnojili gnojimo sadno drevje na sledeči način: če je v zemlji dovolj kalija, deluje hlevski gnoj ravno tako na les kakor na sad; ker pa ima hlevski gnoj mnogo več dušika ko kalija, je dobro, če dodamo na vsaki metrski stot hlevskega gnoja po 3 kg 16 odstotnega superfosfata. Hlevski gnoj, ki je tako pripravljen, deluje na les in na sad. Tako se lahko gnoji najboljše v zimi, spomladi ali v pozni jeseni. Najboljši je hlevski gnoj pri drevesih, ki stoje na polju, ker se lahko tam najbolj pokaže njegov vpliv. Gnojnica pa je kot gnojilo posebno dobra za drevje, ki stoji na travnikih. Ker pa z gnojnico dajemo drevesu pred vsem in v največji meri le dušik, ji moramo dodati fosforjeve kisline. Če dodamo gnojnici toliko fosforjeve kisline, kolikor je potrebuje za spojitev s svojim amonijakom, potem imamo gnojilo, ki ga lahko imenujemo eno najboljših. Taka gnojnica ima vse redilne snovi, ki so potrebne za les in za sad, in ker je tekoča, jo lahko korenine najlaže posrkajo. Da pa je razmerje ravno pravo, treba dodati na 1000 l gnojnice 8 do 10 kg 16 odstotnega superfosfata. Tukaj pa moramo takoj omeniti, da se k gnojnici ne sme mešati Tomaževa žlindra, ker ima toliko apna, da nje amonijak izpuhti, namesto da bi se spojil. Z gnojnico lahko sadno drevje vsak čas gnojimo; veliko drevo je potrebuje 200 do 300 l na leto.

Kompost se rabi najboljše kot gnojilo takrat, ko drevo sadimo. Tudi pepel se rabi in z uspehom. Najboljši je pepel lesa. Ker pa pepel nima dušika, se mora rabiti skupno s kakim dušičnatim gnojilom. S hlevskim gnojem pa se pepel ne sme mešati, ker pepel povzroči, da amonijak izpuhti iz gnoja.

Drevesa, ki stoje na zemlji, ki ima malo apna, moramo na vsak način gnojiti z apnom. Apno razkroji prstene redilne snovi, da jih rastline laže posrkajo, naredi pa tudi težko prst bolj prhko. Pri sadnem drevju upliva apno posebno na lepoto,

velikost in trpežnost sadja. Naravnost potrebno pa je črešnjam in slivam, sploh vsem onim sadom, ki imajo koščice; če začne koščičnatemu drevju teči smola, je to vedno znak, da mu manjka apna. Z apnom je najboljše gnojiti v pozni jeseni ali po zimi.

Za gnojenje sadnega drevja prihajajo naslednja umetna gnojila v poštev. Kot dušičasto gnojilo čilski soliter, kot kalijevo gnojilo kajnit in fosforno kislino dajemo drevju v superfosfatu in Tomaževi žlindri. Če hočemo z gnojenjem doseči lepe uspehe, moramo znati ta gnojila pravilno in primerno rabiti. Ker umetna gnojila ne delajo prsti rahle in prhke, se lahko rabijo samo kot pomožna gnojila v zvezi z drugimi; pri sadnem drevju pa moramo menjavati umetni in domači, naravni gnoj. Gnojimo pa z umetnim gnojilom na sledeči način: ali ta umetna gnojila zakopljemo suha ob drevesu, kakor daleč sega krona, ali pa jih raztopimo v vodi, naredimo v krogu okoli drevesa na robu krone luknje v zemljo in zlijemo mešanico v nje; v tem slučaju dobe gnojilo globlje ležeče korenine. Tako lahko gnojimo celo leto ob vsakem času; navadno pa potrebuje veliko, doraščeno drevo na leto sledeče množine umetnega gnojila: po zimi 4 do 5 kg Tomaževe žlindre, spomladi 2 kg čilskega solitra, razen tega treba zemlji, ki nima mnogo kalija, dati še 3 do 4 kg kajnita. J. Herzog.

Avstrijski hmelj v severni Mandžuriji.

(Poročilo avstrijskega konzulata v Tientsinu.)

Med domačimi pridelki avstrijskimi, ki jih Rusija izvažata v velikih množinah v severno Mandžurijo, zasluži hmelj veliko pozornost.

Kakor mnogi drugi avstrijski izdelki, tako je tudi na avstrijski način varjeno pivo pri ruskem prebivalstvu posebno priljubljeno. Dočim se v ostali Kitajski, kjer so inozemci večinoma Angleži, Nemci in Francozi, poleg angleških piv „ale“ in „stout“ toči pred vsem le v Bremenu ali Hamburgu varjeno „plzensko“ in si avstrijska piva niso mogla priboriti priznanja, je avstrijsko ali na avstrijski način varjeno pivo med mnogobrojnimi ruskimi prebivalstvom v severni Mandžuriji, posebno ob železniški progi, zelo priljubljeno. Samo tako si lahko razložimo dejstvo, da se v severni Mandžuriji, kakor v vzhodni Sibiriji ne izdeluje nobeno pivo za izvoz, ampak da je tukaj mnogo, z ozirom na relativno maloštevilno prebivalstvo, sicer le malih in srednjih pivovaren, med katerimi so mnoge, kakor na Ruskem in v zapadni Sibiriji, v rokah Avstrijcev ali pa imajo avstrijske, navadno češke mojstre.

Hmelj, ki ga vse te pivovarne potrebujejo, so doslej kupovali ruski trgovci v Varšavi in Moskvi in ga vozili preko Sibirije v Mandžurijo; navadno je žatečki hmelj, ki se do polovice pomeša s slabšim hmeljem, navadno onim, ki se prideluje tudi tu in tam po Mandžuriji.

Žatečki hmelj se kupuje navadno pri tvrdkah Landtmannu v Moskvi, Kannu v Varšavi, Nehru, Ulmannu in Schewesu v Moskvi. Lani ga je stal 1 pud (kakih 16 kg) 25 do 28 rubljev, dočim

se je prej plačeval po 40 do 45 rubljev od Varšave.

Za ta hmelj se mora na poti v Mandžurijo plačati ruska in kitajska carina za uvoz, ker pri izvozu čez Rusko in Sibirijo na Kitajsko ni tranzitne carine. Kupuje se hmelj na ta način, da dajo pivovarne v severni Mandžuriji zastopnikom in agentom, ki vsako leto v jeseni potujejo po teh krajih, naročila za bodoče leto. Cena se razume navadno od Varšave in naročnik plača le voznino in carino, ko dobi blago, dočim se hmelj sam po navadi plača šele, ko oddaje naročnik novo naročilo. Če je cena ugodna, se plačilni rok navadno skrajša.

Ker se na ta način hmelj z dvojno uvozno carino in visoko voznino na sibirski železnici naravno zelo podraži, si lahko mislimo, da bi bil izvoz hmelja naravnost iz Avstrije po morju čez Dairen—Vladivostok na vsak način cenejši in da bi se za avstrijske hmeljarje na vsak način plačal.

Po morju bi se moral hmelj pošiljati v pocinjenih zabojih, ki bi morali, da bi ustrezali svojemu namenu, držati 10 pudov.

Najvažnejše pivovarne v severni Mandžuriji so: Harbin, Buchedu (Buchatu), Tulaer die, Imjampo in v Chan dao che dzu; te pivovarne potrebujejo na leto okoli 800 pudov hmelja.

Pri uvozu čez Vladivostok bi ne prišlo samo obvodje Amurja, ampak skoro vso Zabajkalje v vpoštev. Že sam Primorski Distrikt potrebuje na leto okoli 990 pudov hmelja; najvažnejša podjetja so v Vladivostoku samem, kjer se potrebuje na leto okoli 400 pudov hmelja, v Nikolskem Usurjskem (260 pudov), v Habarovskem (360 pudov); v vzhodni Sibiriji so večja pivovarska podjetja v Blagoveščenskem (600 pudov), v Hiti (600 pudov) i. t. d.

Iz mnogih prašanj, ki so došla tukajšnjemu konzulatu od domačih trgovin, se da sklepati, da vlada v Avstriji pri trgovcih zanimanje za direktni izvoz v tukaj imenovane kraje.

Tientsin, 7. oktobra 1910.

„Lucullus“.

O priliki predavanj, ki jih je imel podpisani o svinjereji, je izvedel, da si tudi pri nas — vsled velikanske reklame — marsikateri svinjerejec kupi za svoje svinje drago patentirano krvno krmilo „Lucullus“.

Dasi sem pri vsaki priliki poučeval kmete o pravi „vrednosti“ take patentirane krme, vendar mi bodi dovoljeno, da navedem v naslednjem sodbo, ki so jo o Lucullusu izrekli „Tiroler landwirtschaftliche Blätter“ v svoji številki z dne 1. aprila tekočega leta. „Vsled mnogobrojnih prašanj — tako piše omenjeni list — kaka je pravzaprav vrednost s toliko reklamo priporočanega patentirane krvnega krmila „Lucullus“, smo se obrnili na pristojno mesto, in smo dobili odgovor, ki ga v naslednjem sporočamo svojim bralcem. „Lucullus“, ki se prodaja v obliki stisnjenih zrn, sestoji v glavnem iz krmilne moke, ki ji je primešanih kakih 5 odstotkov posušene krvi. Tega krmila stane 50 kg 10 K, v resnici pa ne presega njegova vrednost 8 K. „Lucul-

lus" je torej krma, pri kateri se denar po nepotrebnem trati, zato je našim kmetovavcem ne moremo priporočati. Razen omenjenih 5% krvi nima „Lucullus“ nič drugega ko — ne natančneje opisano — krmilno moko, ki pa si jo lahko vsak kmet naredi ceneje sam, ne da bi kupoval drago mešanico, ki se zove „Lucullus“. Zato ne moremo svojih kmetovavcev vedno in vedno dovolj svariti in opozarjati, naj potrebnih krmil ne kupujejo v apoteki, a tudi ne po raznih tvornicah za umetna krmila!“

pl. Naredi.

Iz razprav osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Seja dne 8. novembra 1910. Začetek ob 10. uri predpoldne.

Navzoči so sledeči gospodje: ekszellenca predsednik Edmund grof Attems, oba podpredsednika Henrik vitez pl. Plessing in Roman Neuper, zastopniki visoke vlade in visokega deželnega odbora dr. Viktor Negbauer, Franc grof Attems in Franc Hagenhofer, 17 članov O. O., glavni tajnik Juvan in tajnik Holz kot zapisnikar.

Predsednik otvori sejo in naznani imena odbornikov, ki so svojo odsotnost opravičili.

Zapisnik zadnje seje kroži v vpogled in nato se preide na dnevni red.

Poročilo in predlogi živinorejskega odseka.

a) Mnenje visokemu deželnemu odboru o prošnji okraja Weiz, naj se ustvari čistoplemenski okoliš za muredolsko in vzhodnještajersko lisasto pasmo.

Poročevavec glavni tajnik Juvan naznani od deželnega odbora osrednjemu odboru poslani dopis okrajnega odbora videškega, v katerem okrajni odbor poroča, kako se po njegovih občinah Floing, Ponikve, Videž, Naas, Radegunda, Passail, Krammersdorf, Blatnica, Sv. Katarina ob Offenecu in Arzberg vedno bolj širi muredolska živina, in kako se ji vsled pomanjkanja primernih regeneratorjev vedno bolj umika tam prej rejena muredolska pasma; biki, ki so v tem okraju nastavljeni s pomočjo c. k. kmetijske družbe, so vseskozi v zanesljivih rokah, ostali kraji pod Wechslom pa se pečajo pred vsem z rejo vzhodnještajerske lisaste pasme, vendar se meje med obema plemenskima okolišema dobro poznajo in lahko določijo. Zato predlaga poročevavec, naj se sprejme naslednji predlog živinorejskega odseka:

„O. O. naj priporoči visokemu deželnemu odboru, naj od okrajnega odbora videškega predloženo razdelitev v plemenske okoliše potrdi. Razen tega bi bilo treba priporočiti okrajnemu odboru videškemu, naj se okraja Peesen in Puch, ki sta s sedaj sklenjenim in zaokroženim muredolskim plemenskim okolišem krajinsko popolnoma enaka, ki se ga v južnovzhodni smeri držita in kjer se sedaj redi še več muredolske in muredolske ko vzhodnještajerske pasme, prikleneta čistoplemenskemu okraju muredolske pasme.“

Predlog je bil sprejet.

b) Okrajni odbor Gröbming prosi za podporo za nakup 5 plemenskih

bikov in 30 brejih telic pingavške pasme.

Poročevavec član O. O. Huber prečita od živinorejskega odseka odobreno poročilo in sprejeti predlog. Po podrobni debati se sklene ugoditi prošnji in dati 40% subvencijo pod pogojem, če bo izredni kredit za pospeševanje živinoreje nakazan in če se bode ta plemenska živina nakupila sporazumno z organi kmetijske družbe in pingavške živinorejske zadruge. Potrebni biki se naj kupijo pri pingavski živinorejski zadruzi.

c) Dr. Jožef Neubauer prosi, najdružba predloži s priporočilom c. k. poljedelskemu ministrstvu njegovo prošnjo za podporo pri prirejanju mlekarških in živinorejskih tečajev v Maria-Trostu pri Gradcu.

Na mestu odsotnega poročevavca člana O. O. dra. Klusemanna prečita glavni tajnik Juvan njegovo izjavo in predlaga, naj se prošnji ugodi.

Predlog je bil sprejet.

d) Deželni odbor želi izjavo, ali se naj odpošlje štipendist na c. k. višjo šolo za poljedelstvo na Dunaju, da se izuči v mlekarstvu.

Poročevavec I. podpredsednik vitez pl. Plessing naznani poročilo in predlog živinorejskega odseka, iz katerih izhaja, da se današnji asistent živinorejskega nadzornika Jelovška ne more pripustiti k visokošolskim študijam v mlekarstvu. Zato predloži, naj se naprosi visoko c. k. poljedelsko ministrstvo, naj za šolsko leto 1910/11 določeno mlekarško štipendijo v znesku 2000 K rezervira za šolsko leto 1911/12.

Se vzame na znanje.

e) Mnenje o sposobnosti Franca Görgla za mlekarško štipendijo.

Poročevavec I. podnačelnik vitez pl. Plessing opiše na kratko nauke prosivca in predloži, naj se mu zaradi tega, ker je bil vedno zelo marljiv in spreten in je ministrstvo njegovo prošnjo za podporo odbilo, da za odškodnino in kot prispevek k njegovim študijskim stroškom nagrada 100 K.

Predlog je bil sprejet.

Naznanila.

Glavni tajnik Juvan naznani, da je mednarodno poročilo o cenah mleka in mlekarških izdelkov došlo, ko je bil dnevni red za današnjo sejo že davno razposlan. Zato je stalni poročevavec o tej stvari poslal naslednje kratko poročilo:

Cena se je za mleko in mlekarške izdelke v tretjem četrtletju držala in je parkrat celo nekoliko poskočila; tudi se nam ni treba bati, da bi nazadovala v četrtem četrtletju.

Se vzame na znanje.

Ravno tako dopis visokega deželnega odbora s pregledno tabelo srednjih in spodnjih štajerskih hlevskih stavb, ki so se v poslovnem okolišu nadzornika za živinorejo, gospoda Martina Jelovška na novo postavile ali prenovile. Da si lahko to tabelo ogledajo vsi člani, se sklene priobčiti v družbinima listoma.

Predlog je bil sprejet.

Član O. O. Januschke povdarja sodelovanje c. k. kmetijske družbe pri omejevanju in pokončevanju kuge na gobcih in parkljih in opozarja posebno, kako

važno je, če se vsak slučaj takoj naznani, ker se s tem lahko preprečijo velike izgube kapitala.

Predlogi.

Član O. O. Reitter stavi nujni predlog in prosi ekszellenco gospoda predsednika, naj osebno posreduje pri visokem c. k. poljedelskem ministrstvu, naj se sredstva, ki so bila za leto 1910 nakazana v svrhu nakupa bikov, kakor hitro se da izplačajo. Ekszellenca obljubi, da bo prvo priliko porabil v to, da se bo peljal na Dunaj in to stvar pospešil.

2. Poročila in predlogi agrarnopolitičnega odseka.

a) Sklepanje o izvršitvi sklepa 87. občnega zbora (predlog podružnice Mestinje—Št. Peter na Medvedovem selu in barona Rokitsanskega) glede jačenja čustva skupnosti pri kmetovavcih in ljubezni do rodne grude.

Poročevavec član O. O. Klammer prečita najprej predlog barona Rokitsanskega, ki se mu je pridružila tudi mestinjska podružnica:

Kmetijski stan se še do danes ni popolnoma zavedel svoje velike važnosti. Drugi stanovi zro na njega zviška ali ga celo prezirajo, ker ima premalo zavesti skupnosti, stanovske zavesti in ljubezni do rodne grude. Ta čustva naj c. k. kmetijska družba tudi za naprej goji, potem bo naš kmetijski stan prišel do veljave, zavedel se bo svoje velike pomembnosti za deželo in državo.

V tej obliki ima predlog dva dela, prvi pa je odvisen od drugega. Na vsak način pa se mora reči, da je družba z besedo in dejanjem tako delovala, da so v kljub raznim težkočam uspehi vidni. Saj se je že število članov v komaj desetih letih zvišalo od 4.500 na 15.000, uspeh, za katerega si je stekel glavni tajnik Juvan s svojim smotrenim delom največje zasluge. Zato stavi poročevavec predlog:

„O. O. se pozivlja, naj skuša, kakor doslej, ohraniti in poživiti pri kmetovavcih zavest skupnosti, stanovsko zavest in ljubezen do rodne zemlje s primernimi članki v svojima glasiloma, s predavanji po posameznih podružnicah; razen tega naj poskrbi za to, da se bo kmetijskemu pouku v ljudskih šolah po deželi posvetilo več pozornosti nego se je doslej.“

Predlog je bil sprejet.

b) Sklepanje o izvršitvi na 87. občnem zboru kmetijske družbe sprejetega predloga podružnice pri Sv. Mihelu nad Ljubnim (na Gornjem Štajerskem), naj se ustvari deželna postava za ohranitev kmetijskih posestev.

Poročevavec član O. O. Stocker govori o potrebi take postave, ki bi onemogočala nepotrebne in neprimerne menjave posesti, kulture in kosanje zemljišč; v tem ne moremo videti utesnjevanja osebnega razpolaganja z lastjo, saj moramo vedno misliti, da gre korist celote pred koristjo posameznika. Predsednik deželnega odbora Franc grof Attems z obžalovanjem omeni, da kmetijski posestniki žalibog ne uvidijo, da škodujejo sami sebi, če prodajo — in najsi še za tako drag denar — svoja po-

sestva velikim kapitalistom ali nekmetom; dokler kmetje tega ne uvidijo, je potrebna postava, vsled katere se kmetška posestva določene velikosti sploh ne bodo mogla prodati nekmetom. Dokler pa kmetje tega sami ne uvidijo, se to zlo brez postave ne bo dalo odpraviti, niti znatno omejiti.

Poročevavec stavi sledeči predlog: „Predlog, o katerem gre posvetovanje, se prizna kot popolnoma opravičen. Načelstvo O. O. se naj naprosi, da dela sporazumno z visokim deželnim odborom in visoko c. k. vlado na to, da se bo od podružnice v Št. Mihelu stavljeni predlog po postavni poti in pravično udeležil.“ Sprejeto.

c) Posvetovanje o izvršitvi sklepa O. O. v seji dne 7. decembra 1909 glede uvedbe vaještva v kmetijstvo.

Poročevavec član O. O. gospod Sutter govori o točkah, ki jih je v tej stvari navedel prof. dr. Mischler, o njih praktični izvršljivosti in porabnosti. Na koncu izjavi, da ti nasveti, kakor so lepi in primerni, v današnjih razmerah po deželi niso izvršljivi. Zato predloži sledeči predlog:

„Uvedba kmetijskega vaještva po vzoru obrtnega se ne more priporočati.“

Predlog je bil sprejet.

3. Sklepa in reši se prošnja občine Sv. Jurij ob juž. žel. za zvišanje sejmskih pristojbin.

Naznanila.

Glavni tajnik Juvan prečita dopis visokega c. k. poljedelskega ministrstva, v katerem se naznanja, da je triletna poslovna doba živinozdravskega sveta s koncem maja tekočega leta potekla. Zato predlaga, naj se dosedanja odposlanca ekselencija gospod načelnik in Rudolf pl. Dehne tudi v bodoče delegirata v živinozdravski svet in kolikor mogoče hitro po c. k. namestnji prijavitelja c. k. poljedelskemu ministarstvu.

Predlog je bil sprejet.

Naznani se od županstva mesta Gradec vabilo za udeležbo na zborovanju železniškega sveta 13. novembra; v ta namen se delegirajo zvezin ravnatelj Barta, dr. Erik Klusemann in glavni tajnik Juvan, z naročilom, naj zastopajo kmetijske koristi.

Poročilo in predlog sekretarijata, naj se iz obresti ustanov nadvojvode Ivana in grofa Merana nakaže in dovoli nadaljnji kredit v znesku 400 K, da se bodo lahko dajale podpore podružnicam, ki mislijo nakupiti mala kmetijska orodja in jih na svojih občnih zborih izžrebat, se vzame z odobravanjem na znanje.

Nato se sklone razpisati v onih podružnicah, v katerih niso razmere urejene, nove volitve in poveriti glavnemu tajniku Juvanu, da te podružnice požiivi k novemu življenju in delu.

Nadalje prečita glavni tajnik dopis visokega deželnega odbora, v katerem se O. O. pozivlje, naj dovoli, da si v svrhu nastavitve geometričnega objekta pri deželnem komisiji za agrarne operacije deželn odbor za sedaj izposodi iz izredne državne subvencije za zavarovanje živine v znesku 100.000 K znesek 50.000 K, dokler ne bo dobil za te izdatke pravega pokritja. — Se je dovolilo.

Nadalje se naznani in prečita dopis c. k. poljedelskega ministrstva, v katerem se javlja, da je od c. in k. državnega vojnega ministrstva vsem kornim intendantom naročeno, da do konca leta 1910 ne smejo sklepati nobenih plačil na roko in dajati kupnine za prednakupe, da pa se bodo za vojaške dobave v zagotovljeni dobi 1910/11 plačale štiriodstotne, dnevno zaračunane zamudne obresti, če dobave niso plačane 30 dni potem, ko so bile prevzete.

Se vzame na znanje.

Nato govori član O. O. Reitter o neprijetnostih, ki so se pokazale pri vojaških dobavah; na eni strani je zelo neprijetno, da dajejo celo kmetijske podružnice izvirnostna dokazila za producente bolj širokovestno, ko bi bilo pričakovati od strokovne organizacije, to tem manj, ker imajo s takšnimi nerednostmi le trgovci in prekupei korist, kmetje pa, za katere bi morale kmetijske podružnice skrbeti, naravnost škodo. Na drugi strani pa stavi taka širokovestnost celo kmetško organizacijo v kaj čudno luč, ono organizacijo, ki skuša dobiti direktne vojaške dobave v svoje roke. Poročevavec govori tudi o načinu, kako bi se lahko spremenil plačilni modus pri ročnih nakupih. Glavni tajnik Juvan predloži, naj v bodoče centrala daje izvirnostna dokazila za producente in ne podružnice, da ne bodo taki slučaji več možni. Nepravilnosti pri dajanju izvirnostnih dokazil ne povzročijo samo materialne, ampak tudi moralno škodo.

Nato se prečita rezolucija podružnice Landl in se sklone poslati podružnici pojasnilno pismo.

Ravno tako se naznani dopis visokega deželnega odbora, v katerem se naznanja Zvezi gospodarskih zadrug na Štajerskem, da bo morala za leto 1911 sama oskrbeti vso galico za celo Štajersko deželo.

Se vzame na znanje.

Nadalje se naznani, da je živinski nadzdravnik Wisiak staval predlog glede postavne ureditve dosedanjega stavbenega reda in ga predložil O. O.; ta predlog pride na dnevni red bodoče seje.

Naznani se, da je za dne 12. novembra t. l. določena od c. k. kmetijske družbe na Dunaju in centrale za varovanje kmetijskih in gozdnih koristi anketa o draginji, ki se je bodo udeležili tudi Zveza kmetov v Berlinu, ogrsko poljedelsko društvo in Zveza kmetov v Budapešti. Te ankete se bo kot odposlanec c. k. štajerske kmetijske družbe udeležil član O. O. Klammer; se vzame z zahvalo in odobravanjem na znanje.

Ker proti zapisniku zadnje seje ni nobenega ugovora, je odobren. Predsednik določi prihodnjo sejo na dne 13. decembra in zaključil sejo.

Zborovanja podružnic.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Tukajšnja kmetijska podružnica c. k. kmetijske družbe priredi v nedeljo 18. decembra 1910 po rani maši v gostilni gospe Terstenjakove svoj občni zbor z običajnim programom. Govoril bo tajnik c. k. kmetijske družbe v Gradcu (gospod Holz) „o pogojih umnega gospodarstva s posebnim ozirom na živinorejo“; nada se obilna udeležba; vabljeni so vsi!

Kmetijsko knjigovodstvo.

Gospod potovalni učitelj F. Goričan je priredil pred par leti izišlo enostavno Petrovo knjigovodstvo stvarno za spodnještajerske razmere. Knjigo je založila za sedaj v 400 iztisih c. k. kmetijska družba štajerska. Dasi ravno se je Petrovo knjigovodstvo priljubilo tudi izven štajerskih mej in je to opravičeno pričakovati od slovenske izdaje, vendar le ni kazalo izdajo prirediti preveliko. Da se vsem ne more ustreči, tega se zaveda c. k. kmetijska družba predobro. 400 iztisov bo pa omogočilo, da se morebitni nedostatki blagohotno naznanijo c. k. kmetijski družbi. Gotovo se bo pri eventuelni nadaljnji izdaji oziralo, če se da kaj popraviti stvari na dobro. Čim večje bo zanimanje za knjigovodstvo, s tem večjim veseljem bodo poklicani delali na njega izpopolnitev.

O koristi knjigovodstva za kmetijsko gospodarstvo se je pisalo in razpravljalo že toliko, da za danes obširnejšo informacijo lahko opustimo.

Tekom prihodnjega leta se bodo prirejali večdnevni knjigovodski tečaji na deželnih kmetijskih šolih v Št. Jurju ob južni žel. in potem tudi drugod, če se bo oglasilo za to zadostno število zanimancev. Sicer je pa stvar precej enostavna in si more uvesti to knjigovodstvo vsak kmet, ki se briga za svoje gospodarstvo.

Knjigovodstvo bo privedlo naše kmetovavce najprej do prepričanja, da je treba računati; na drugi strani mu pa zopet olajša račun. Kajti knjigovodstvo daje kmetu tako rekoč zrcalo (ogledalo) njegovega gospodarstva in mu omogoči zanesljiv pregled čez vse pojave, tičeče se njegovega imetka; začne meriti in tehtati, delati zaključke na podlagi zapisnikov, omogoči se mu jasno s številkami izraziti, koliko je prigrisnil ali zagospodaril in to mu daje smer nadaljnjega razpolaganja z danimi pripomočki. To pa je danes potrebno.

Kdo ne pozna?

znamenja „pravega : Francka :“
„kavni mlinček.“

Pred zmotljivo-sličnimi zavoji
drugih tovaren se varuj vsaka
gospodinja!

475-4

Razglas.

V času od 9. do 14. januarja 1911 se bo vršil na deželnih šolah za sadjerejo in vinorejo v Mariboru

živinorejski tečaj.

Ta tečaj ima nalogo nuditi živinorejcem, oziroma njihovim sinom in poslom kratko in poljudno vse najvažnejše teoretične in praktične nauke, ki so potrebni za krmljenje, gojenje in oskrbovanje goveda. Oziral se bo pred vsem na razmere, v katerih je ob živinoreji razširjena tudi sadjereja in vinoreja.

Število udeležencev je določeno na 30.

Prošnjiki za vsprejem v ta tečaj lahko po meri sredstev, ki so na razpolago, dobé na dan podpore po 2 K. Da pa jo dobijo, morajo v prošnji izrečno navesti in si dati potrditi od županstva, da so:

1. Ali sami ubožni posestniki brez dovoljnih sredstev ali pa

2. sinovi, oziroma uslužbenci takih posestnikov.

To potrdilo se mora priložiti prošnji za vsprejem v kurz.

Prošnjiki za udeležbo pri tečaju, ki ne potrebujejo podpore, morajo to v prošnji izrečno navesti.

Kurz obsega vsak dan 3 ure teoretičnega in 2 uri praktičnega pouka.

Učni jezik je nemški.

Prijave se naj do 2. januarja pošljejo podpisaneemu ravnateljstvu.

Ravnateljstvo deželna šola za sadjerejo in vinorejo v Mariboru.

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z. o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Sprememba obrestne mere.

Zvezin odbor je na predlog Zvezinega načelstva vsled razmer na javnem denarnem trgu in iz njih izhajajočih praktičnih potreb sklenil, od 1. januarja 1911 naprej v denarnem prometu med Zvezo in njej priklenjenimi članicami spremeniti doslej običajno obrestno mero za vloge, oziroma kredite.

Ker je enaka in stalna obrestna mera velike važnosti za kmetijstvo, se je Zveza že od svoje ustanovitve sem trudila pri osrednji blagajni vzdržati za svoj denarni promet enako in stalno obrestno mero. Posrečilo se ji je, celih deset let vzdržati isto obrestno mero in sicer 4% za vloge in 4 1/4 odstotka za posojila; tudi je srečno premogla čase velike menjave obrestne mere in je tako svoje članice po deželi srečno obvarovala potrebe, uvesti razne obrestovalne termine.

Kakor pa je morala biti Zveza zaradi tega uspeha pri osrednji blagajni zadovoljna in je morala stremeti, da ta položaj še dalje časa ohrani, so se vendar že od leta 1909 sem kazali znaki, da stalna obrestna mera ne more več zadoščati zahtevam članov.

Pomanjkanje leta 1908 in 1909 in letošnji nezadovoljivi pridelek sadja in vina je povzročil na Štajerskem tako pomanjkanje denarja, ki ga še ni bilo in kakor ga nismo mogli pričakovati. S tem je pri osrednji blagajni odšlo izredno mnogo denarja in zato si je morala osrednja blagajna zavarovati za tekoči promet potrebno razpoložnino s tem, da je zvišala obrestno mero za kredite. Na drugi strani pa streme bogate hranilnice v zadnjem času vedno bolj za tem, da bi dosegle višje obrestovanje, primerno obrestovanju drugih zavodov in tako bi osrednja blagajna izgubila še več sredstev, ker bi ji bile odpovedane vloge.

Treba se je bilo torej zavarovati pred prevelikim pomanjkanjem denarja, priznati željo bogatih hranilnic po primernejšem obrestovanju vlog, upoštevati v zadnjem času zvišanje bančne obrestne mere na 5% in vedno večje višanje obrestne mere — in vse to je povzročilo, da se je Zveza, ki si na noben drugi način ni mogla zagotoviti uspešnega nadaljnega razvoja, odločila za zgoraj navedeno spremembo.

Izvršuje ta sklep naznanjamo vsem svojim članicam, da bomo „od 1. januarja 1911 naprej obrestovali vloge po 4 1/4%, posojila pa po 4 1/2%“.

Prosimo svoje članice, naj blagovolijo vzeti te, v interesu naših članic sklenjene odredbe, na znanje.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem,
 reg. z. z. o. z.

Fr. Barta l. r.

II.

Poročila glede blagovnega prometa zveze.

1.

Razglas.

C. in k. vojaško oskrbovališče v Gradcu, Schörgelgasse 36, bo po ročnem nakupu kupilo v času od 1. januarja do 28. februarja 1911

1490 q rži,
 1200 q ovsa,
 1900 q sena,
 300 q steljne slame
 120 q posteljne slame.

Za ceno, oziroma presojanje ponujane cene so merodajni sledeči temelji:

Temeljna cena od oskrbovališča		V vpoštev prihajajo									
za	metrski stot	doklade za					odbitki za				
		K		v		v vinarjih za q	odstotki reguliran- temeljne mere		v vinarjih za q		v vinarjih za q
seno	6 80	7 15	20								
steljno slamo	4 80	3 77		20						34	40
posteljno slamo	5 20	5 10							3		29
rž ⁴⁾	17 50	15 56				a) 1/2	b) 1/2	a) 1/2	b) 1/2		
oves	19 71	16 67								84	

¹⁾ Velja le za seno posebno dobre kakovosti.

²⁾ Pri dostavi „od železnice“ le tedaj, če prodajavec tega ne oskrbi sam (točka 6. uzančnega zvezka).

³⁾ Pri dostavi „od železnice“, ker so ti postranski stroški všteti v temeljni ceni.

⁴⁾ Kakovostna teža blaga temeljne cene 72.8 kg.

Nečistost blaga temeljne cene 1.3%.

Te temeljne cene se regulirajo za vsaki dan in se ravnaajo v svojem dviganju ali padanju po borznih notacijah. Vpoštevajo pa se le razločki, ki znašajo vsaj 20 v.

Dostava se mora izvršiti navadno „od oskrbovališča v Gradcu“. Če pa se cene primerno znižajo, se sprejmejo tudi ponudbe „od železnice v Gradcu“ ali „od lastnega skladišča“.

Pri vseh dostavah, ki se ne vrše „od oskrbovališča“ in pri katerih se teža ne določi v oskrbovališču, mora prodajavec za transportni kalo dodati 1/2% pri žitu, 1% pri senu in slami, če sta stisnjena in 2 1/2%, če nista stisnjena.

Prodano blago se mora dostaviti takoj, najpozneje pa v teku 14 dni.

Če se bo kupovanje pred koncem februarja 1911 ustavilo, se bo to pravočasno naznanilo.

Podrobna ustmena pojasnila dobi vsak zanimanec v Zvezini pisarni, Franzensplatz 2, ki odgovarja na prašanja tudi pismeno.

2.

Gnojenje travnikov in paš.

Ker so sedaj vremenske razmere zelo ugodne, priporočamo svojim članom, naj sedaj gnojijo travnike in pašnike.

Zveza ima v svojih skladiščih večje množine.

Tomaževe moke, kajnita in kali-jeve soli

in lahko došla naročila takoj izvrši.

Pojasnila o gnojenju travnikov in pašnikov z umetnimi gnojili daje vsak čas drage volje Zvezina pisarna v Gradcu.

3.

Prodaja bakrene galice v letu 1911.

Zveza si je po pogodbi pri nakupu zasigurala večjo zalogo bakrene galice, ki jo bo lahko oddajala v spomladi 1911 in torej lahko, dokler bo kaj zaloge, še sprejema naknadna naročila.

Ta naročila pa se morajo poslati najkasneje do 10. januarja 1911 pristojnim občinam, oziroma okrajnim zastopom ali kakemu kmetijskemu društvu, ki je član Zveze.

III.

Zadružna vnovčevalnica za živino in mleko pri Zvezi gospodarskih zadrug v Gradcu, Franzensplatz 2.

Posredovalnica za prodajo plemenske in vprežne živine.

Pregled ponudb in prašanj za 15. decembra 1910.

Pozor!

Od Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem ustanovljena posredovalnica za prodajo plemenske in rabne živine priobčuje spiske ponudb in zahtev za plemensko in rabno živino (govedo, svinje, ovce, koze), da lahko stopijo interesi med seboj v direktno tržno zvezo.

Niti kupec niti prodajavec nista s svojo prijavo obvezana, da bi morala

živino prodati ali kupiti le s posredovanjem Zveze; to jima je popolnoma prepuščeno na prosto roko.

Delovanje posredovalnice in prejem ponudb sta popolnoma brezplačna. Pač pa morajo vsi, ki se poslužujejo Zvezine posredovalnice, Zvezi nemudoma naznaniti, če so pripravljeno živino že prodali ali iskano kje drugje kupili.

Posredovalnica ne prevzame za pravilnost podatkov v ponudbah in glede zanesljivosti in poštenosti posameznih strank nobene odgovornosti. Kupcem se priporoča, naj vprašajo z dopisnico, ali je živina še na prodaj, predno se peljejo k ponjavcu.

Zaradi formularjev za prijave in sploh vseh stvari, ki zadevajo označeno posredovalnico, naj se interese obrnejo naravnost na Zvezo gospodarskih zadrug v Gradcu, Franzensplatz 2/I.

Ponudbe:

Graščina Bärenhof, pošta Braslovče; prasce nemške plemenite deželne pasme;

A Novačan, Pretrež, pošta Laporje: 1 triletnega bika marijadvorske pasme, 700 kg težkega, licenciranega in premiranega;

Robert Pitter, Gams ob Frauental, okraj Stainz: 1 bika, starega 2½ leta, murodolske pasme, težkega 380 kg;

K. Grasser, Pöllau, Zeil: muricodolsko kravo s teletom, 6 pitanih in 8 vprežnih volov;

Anton Magdič, Stara nova vas, pošta Križevci pri Ljutomeru: 2 plemenska pingavska bika, stara po 2¼ leta;

Jurij Reinisch, po domače Zach v Ostravici, pošta Lonč: dveletnega licenciranega marijadvorskega bika in štiriletno marijadvorsko kravo; šestletnega rjavega žrebca (60 cm) in šestletnega lisega žrebca (63 cm);

Jož. Sommer v Kohlgrabnu, pošta Sochau: pol leta starega plemenskega merjasca;

Simihof v Andritzu - Stattegu: 11 molznih in plemenskih krav, brejih in s spričevalom, da so cepljene, starih od 4—8 let.

Franc Jank pri Sv. Mihelu nad Ljubnim (Gor. Štaj.): 3 šestletne breje muro-

dolke z 12 do 14 litri; 3 triletna breje murodolske telice in 4 dveletne breje murodolske telice.

Želijo:

Janez Kristoferič, Strallegg pri Birkfeldu, 6 plemenskih krav;

Graščina Turnišče pri Ptuj 20 do 30 molznih krav in 20 mladih volov;

Kmetijska podružnica v Gleinstättu: 5 krav za izmolžo;

Janez Gerjovič v Dobovi pri Brežicah: 4 telice, 6 plemenskih krav in muricodolskega bika;

Viktor Glaser v Rušah pri Mariboru: bika in mlajino pingavske pasme;

H. Royer, Stampfelhof, pošta Niederschöckl pri Maria-Trostu: 8 do 13 molznih pingavskih krav.

IV.

Izkaz o kontokorentnem poslovanju zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem meseca novembra 1910. (Promet z denarjem in blagom).

A. Posojilnice.

Posojilnice	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 31. okt. 1910	—	—	8,389.965	55	3,372.403	75	—	—
Promet novembra 1910 . .	317.721	15	335.782	54	136.060	51	138.585	70
Skupaj . . .	317.721	15	8,725.747	09	3,508.464	26	138.585	70
Proč vračila	—	—	317.721	15	138.585	70	—	—
Stanje dne 30. nov. 1910	—	—	8,408.025	94	3,369.878	56	—	—

B. Druge kmetijske zadruge in društva.

Kmetijske zadruge	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 31. okt. 1910	—	—	2.885	11	1,263.202	69	—	—
Promet novembra 1910 . .	211	80	47	20	50.755	62	6.512	60
Skupaj . . .	211	80	2.932	31	1,313.958	31	6.512	60
Proč vračila	—	—	211	80	6.512	60	—	—
Stanje dne 30. nov. 1910	—	—	2.720	51	1,307.445	71	—	—

Ves promet posojilnih društev zveze meseca novembra 1910. K 928.149.90

Ves promet ostalih gospodarskih zadrug in društev meseca novembra 1910 " 57.527.22

Stanje vseh vlog koncem novembra 1910 " 8,410.746.45

Stanje vsega kredita " 1910 " 4,677.324.27

Uvoz blaga v novembru 1910 " 79.340.20

Izvoz " " 1910 " 68.537.33

Skupni promet meseca novembra 1910 K 147.877.53

Število pridruženih posojilnih društev koncem novembra 1910: 277.

Število ostalih pridruženih gospodarskih zadrug in društev koncem novembra 1910: 77.

Kako je pripravljati krmo za prašiče?

Naše ženske imajo navado, da pokladajo krmo prašičem v prevodeni obliki. Prašiči so vsled tega prisiljeni povžiti veliko vode, da dobijo potrebnih suhih snovij in tako krmo brez zvečenja takoj požrejo. Pri takem krmljenju se v ustih izločuje le malo sline. Znano pa je, da slina pomaga prebavljati, in se le dobro oslinjena krma tudi dobro izkoristi. Zaradi tega je boljše dajati prašičem krmo v kolikor mogoče gosti obliki; da pa svinje pri tem niso žejne, treba dati po pokladanju krme čiste vode na razpolago.

Ravno tako ni dobro dajati prašičem celega zrnja, ker svinje zrnje premalo zdrobijo in tudi premalo oslinijo. Zrnje naj se torej zdrobi in poklada v obliki zdroba (šrota). Takšen zdrob naj se poklada suh, da se izloči več sline in se redilne snovi bolje izkoristijo. Edina izjema naj se napravi pri mladih pujskih,

katerim se poklada celo zrnje, da se privadijo že v mladosti na dobro žvečenje.

Z.

Kakšna zemlja je najboljša za krompir?

Izviren spis.

Poskušnje v zadnjem času so pokazale sledeče:

Na glinasti zemlji pridelamo debel krompir, ki pa ni tako bogat na škrobu, kakor krompir, ki ga pridelujemo na drugih vrstah zemlje.

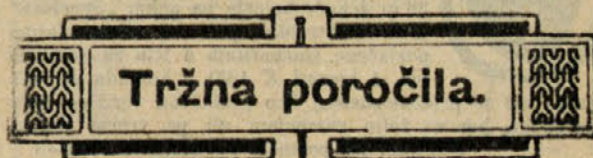
V težki glinasti zemlji krompir tudi rad gnije; zaradi tega ni priporočljivo krompir pridelovati na takšni zemlji.

Na peščeni zemlji zraste sicer drobnejši krompir, a nastavi se več gomoljev. Zlasti rane vrste krompirja so pripravne za peščeno zemljo, ker nam na takih zraste prav okusen krompir, ki je tudi bogat na škrobu. Pa tudi gniloba nastopa v peščeni zemlji dosti manj ko na glinastih tleh. Zaradi tega je peščena

zemlja najbolj pripravna za pridelovanje okusnega krompirja.

Za saditev krompirja je dobro zemljo že na jesen pripraviti: zagnojiti in sprati, da jo zimski mraz dobro prešine in razmrvi.

Z.

Graško tržno poročilo.

Sejem s krmo in slamo od 28. novembra do 4. decembra 1910. Pripeljalo se je 52 vozov s 462 metriskimi stoti sena in 35 vozov s 270 metriskimi stoti slame, in je bil slabše obiskano kot pretečni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 4.80 do K 6.80, sladko od K 5.— do K 7.—; ržena slama od K 4.80 do K 6.—; pšenična slama od K 4.60 do K 5.60, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K 4.—.

Sejem z rogato živino dne 7. decembra 1910. Prignalo se je 172 volov, 113 bikov, 64 krav, 3 žive teleta, in — konj pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Gornje Štajersko: 31 volov, 2 bika, 10 krav, — telet; Predarlberško: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Češko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, — krav, — telet; Italija: — volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže. Klavni voli, tolsti od K 92.— do K 104.— (izjemoma K 108.—), poltolsti od K 82.— do K 94.—, suhi od K 74.— do K 80.—; voli za pitanje od K —.— do K —.—; klavne krave, tolste od K 70.— do K 82.—, poltolste od K 56.— do K 68.—, suhe od K 44.— do K 54.—; biki od K 76.— do K 92.—; dojne krave do 4. teleta od K —.— do K —.—; črez 4. tele od K —.— do K —.—; breje od K —.— do K —.—; mlada živina od K 76.— do K 92.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet do K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejem klavne živine dne 9. decembra 1910. Zaklana živina: 362 telet, 2599 svinj, 3 komadi drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.32 do K 1.40; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.42 do K 1.50; nemške mesne svinje od K —.— do K —.—; nemške pitanske svinje od K 1.34 do K 1.40; ogrske pitanske svinje Ia od

K 1.48 do K 1.54; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.32 do K 1.42; mesne svinje od K 1.30 do K 1.46, bosnjaške pitanske svinje, debele, od K 1.24 do K 1.30; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K —.76 do K —.80; kozlički in jagnjeta od K —.— do K —.—.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 24. decembra v Brežicah**; v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 27. decembra v Vitanju**, okr. Konjice; v Lipnici*.

Dne 28. decembra v Spielfeldu*, okr. Lipnica; v Stradnu, okr. Cmurek; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v mestu Mariboru*.

Dne 29. decembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogatino).

Dne 31. decembra v Brežicah (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z malo klavno živino).

Dne 2. januarja v mestu Celju*; pri Sv. Juriju ob juž. žel.**, okr. Celje; v Središču*, okr. Ormož.

Dne 3. januarja v Radgoni*; v Ormožu (svinjski sejem).

Dne 4. januarja na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Lučah (sejem z drobnico), okr. Arvež.

Dne 5. januarja v Konjicah*; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem).

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Jčmen		Oves		Koruza		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ..	50	12	—	9	—	9	—	9	—	8	—	10	—
Ormož ..	50	10	50	9	—	9	—	9	—	7	50	8	—
Gradec ..	50	11	25	8	38	8	63	8	94	7	25	8	—
Ljubno ..	50	13	—	9	—	9	—	9	60	8	75	—	—
Maribor ..	50	10	50	8	—	8	50	8	75	8	—	7	75
Ptuj	50	10	50	8	50	9	50	10	—	8	—	7	—
Inomost ..	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec ..	50	11	25	9	—	—	—	8	85	8	40	—	—
Ljubljana ..	50	11	75	8	50	8	50	9	75	8	—	9	—
Pešt ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Solnograd ..	50	11	25	9	10	8	75	9	10	9	—	—	—
Dunaj ..	50	11	42	8	23	8	07	8	92	7	24	—	—
Line ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ječna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ..	50	9	—	11	—	2	50	2	—	2	40	1	80
Ormož ..	50	8	—	13	—	3	50	3	—	3	—	2	50
Gradec ..	50	8	88	14	—	3	13	3	—	2	45	2	25
Ljubno ..	50	—	—	18	—	4	—	3	—	3	50	2	50
Maribor ..	50	7	50	10	75	2	25	—	—	2	25	2	—
Ptuj ...	50	8	—	10	50	3	20	2	60	3	20	2	40
Celovec ..	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

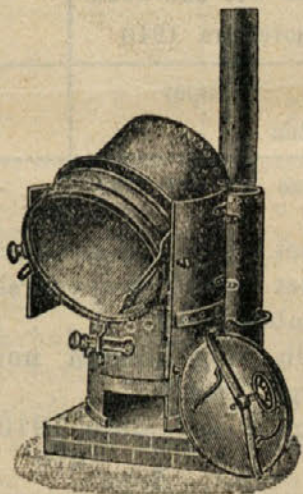
Brzoparilniki za krmo ... „ALFA“ so najboljši!

494—6

Velika prihranitev na času, na kurivu in najboljše krma, to so njega največje prednosti!

Zahtevajte cenike! — Dopisuje se slovensko!

Delniška družba ALFA SEPARATOR Dunaj XII.

Svetovno mojstrstvo v urarski industriji končno pridobljeno!

Ker sem prevzel samoprodajo elegantno tankih amer. švicarskih 14-karatn. zlat. duble žepnih ur, mi je mogoče prodajati iste po K 4.90. Ure imajo dobro 36 ur tekoče kolesje na anker „Speciosa“ in so električnim potom s čistim zlatom pozlačene. Garantiram 4 leta za natančni tek. 1 komad K 4.90, 2 komada K 9.40. Vsaki uri se pridene zastoj fino pozlačena verižica. Brez vse rizike, ker na željo zamenjam ali pa vrnem denar. Pošiljam po poštne povzetju. 492—1 P. Buchbinder, Krakov, Ost. Št. 106.

Le Kometovi mlini

so dandanes najboljši za dobivanje debele in fino melje, ker so opremljeni s Hellerjevimi umetnimi mlinskimi kamni, kojih ni treba nikdar ostriti in kojih kakovost je neprekosljiva. Priporočamo nadalje brusne kamne vsake vrste v najboljši kakovosti.

Prva tovarna za umetne mlinske kamne in gradnjo mlinov v Sandovu pri Čiški-Lipi.

Komanditna družba E. J. Heller. Iščejo se zastopniki. 41 5b—24

V dosego zadovoljivih in v resnici bogatih — žetev je uporaba —

kalijevih soli

razun fosforjeve kisline in dušičnatih gnojil neobhodno potrebna, kajti z gnojenjem s fosforjevo kislino in dušikom brez kalija se ne dajo doseči niti največji pridelki niti najboljše kakovost.

Kajnit in koncentrirane kalijeve soli

preskrbijo kmetijske zadruge in njih zveze po izvirnih cenah in pogojih kalijevega sindikata. — Pojasnila kakor navodila o načinu uporabe vsakojakih umetnih gnojil daja brezplačno posredovalnica kalijevega sindikata na Dunaju, VIII/4, Skodagasse 3, — — — — — 247—14

Mayfarthov „DIABOLO“-separator

je brezdvomno najboljši posnemačnik za mleko.

Posname čisto kakor se le more želeli. Izbojšan konstrukcija. Velik uspeh. Miren in lahek tok. Trpežna in močna gostava. Zablatenje izključeno. Cene nizke. Čisto delo. — Cene: „Diabolo“ št. I., ki posname v 1 uri 125 l 125 K, „Diabolo“ št. II., ki posname v 1 uri 220 l 240 K.

Dobiti pri — — — — — Ph. Mayfarth & Co.

Tovarna za kmetijske in obrtniške stroje z livarnami z železom Dunaj, II., Taborstraße št. 71. — Iščejo se zastopniki in predprodajalci proti visoki odškodnini. 478—5

481—3

Strihnin

zanesljivo učinkuje, ponuja za ugonabljanje škodljivih zverin

Julij Bittner

c. in k. dvorni dobavitelj lekarnar v Reichenau (Nižje Avstrijsko).

Prošnje za dobavo strupa se preskrbe radevolje po naznačeni množini strihnina. Jako priporočljivo je namazati izpostavljene kroge s sredstvom, ki privabi s svojimi vonjem lisce na mesto in ki stane v tubici K 1.—. O učinkovanju takega strihnina prihajajo pohvalna poročila iz Halberstada 10. febr. 1910.

S strihninom, ki ste mi ga poslali 30. januarja sem zastupil v teku 8 dni 2 lesici; s tem uspehom sem v kratkem času zelo zadovoljen. Da so lesice izpostavljene strihninu tako hitro zavohale se imam gotovo zahvaliti sredstvu, ki ste mi ga poslali zraven.

S spoštovanjem F. Vlk, gozdar. Tragöß, 28. januarja 1909.

S strihninom, ki ste mi ga poslali lani sem izvenredno zadovoljen; pošljite mi tudi letos isto kakovost.

S lovnim pozdravom Adam Fürstner, zaprta lovska postaja v Tragöß-Oberort pri Brucku ob Muri.

Za zastupljenje vran so se obnesli najboljše orehi z fosforjevim aurovim maslom. Tubica K 1.20.

Ne 40 nego 6 K samo!

Ugodna prilika za nakup zajamčeno pristno

brade od divje kože

jelenovej slične, sveže in krasne, s 16 cm dolgimi kosminami, v lepem tulčku iz starega srebra, s Hubertovim križcem samo 6 kron. Kosminje z obročkom z jamčeno pristno. Ako kdo uporabi to priliko in naroči, dobi poštnem povzetju pri vrnitvi kosmin od divje kože Fenichelu Dunaj IX. Altmuttergasse št. 3/38. Mnogo priznanj na razpolago. 881—5

Gospodje naročevavci

se uljudno naprosijo, da se pri naročevanju blaga sklicujejo na naš list.

Oznanila v „Gospodarskem Glasniku“ dosežejo pri veliki izdaji največjo razširjatev.